

SZABADSÁG

POLITIKAI NAPILAP.

Előfizetési árak:	Felelős szerkesztő:	Kiadó laptulajdonos:	Egyesszám ára 4 fillér.
Belföldben: Negyedévre . . . 3 korona. Félévre . . . 12 . Vidékire Negyedévre . . . 5 . Félévre . . . 20 .	Rudnyánszky Gyula	László József.	Szerkesztőség és kiadóhivatal: Debrecen, Csapó-utca. Telefon 275.

ROSTA.

Kié Petőfi Sándor? a magyar nemzeté? vagy e szegény ország nemzetközi szociálistáié?

Mi azt feleljük, hogy Petőfi az egész világé. A derék és goromba szocialista urak azonban minden áron a maguk számára akarják Petőfit lefoglalni, s a mi még furcsább, kézzel-lábbal azon vannak, hogy Petőfi nem a hazáért halt meg, nem a magyar nemzetért rajongott, hanem a hazátlan bitangokért! Szerintük Petőfi is csak föltétlenül ismerte el és szerette a hazát. Ha ugyanis a haza jogot és kenyeret és jólétet ad a népnek, akkor van haza. Ha ellenben a hazáért csak szenvedni, tünni, küzdeni kell, akkor nincs haza; de még ha van is, kell az ördögnek!

Hazaszeretet — üzleti alapon? És világszellem — egy társadalmi osztály részére kiszajátítva? Körülbelül ilyesmi a jeles és goromba szocialista urak törekvése midőn, erőszakosan Petőfi nyakába akarják varrni a saját eszméiket.

Szerencsésük, hogy a test nélkül való szellem nem ragadhat husángot; mert a jármot és idegen tollakat semmiféle alakban tűrő Petőfi most ugyancsak elagyabugyálná az ép oly derék, mint goromba nemzetközi atyafiákat! . . .

Felment az egyszeri nemes mulatni Pestre.

Egész ősszel, sőt télen is, de bizony késő tavaszig ott rugta a port a nemzeti vitézlő földbirtokos Pestnek városában.

Jól nyár felé jár az idő, mikor elfogyván az apró pénze, a földes ur haza vetődött a falujába.

Szörnyen megütközött és felháborodott, hogy a földje mind parlagon maradt. Rá is támadt az ispánjára haragosan. De az ispán sem állta szó nélkül.

— Az ujjammal nem szánhattam, a fogamat el nem vethettem. Se igás barmot,

se vető magot nem hagyott itthon a tekintetes ur, hát persze hogy parlagon maradt a földje!

Körülbelül így járt most az ellenzék is.

Óvé a birtok, aratni szeretne. De elfelejtett idejében gondoskodni ekéről, vető magról, csak a szép jelszavak térdig rózsás városában farsangolt; most aztán a megvalósulás, a gyakorlati érvényesülés termő földje parlagon hever . . .

Jó pipa lehet az a Schönaich generális, a kinek a nevét kénytelen lesz a magyar ember kerébe törni. Hogy milyen katona? arról fogalmunk sincs, mert a míg az osztrák császár Welsersheimb helyére ki nem nevezte az osztrák landver miniszterévé, Magyarországon kevesen tudták, hogy hol forgatta a hadvezéri kardot és nyert-e életében legalább egy csatát?

De amióta politikus, mindjárt első nap bebizonyította, hogy — nagy feesező. Nem ura a szónak, mert bolondokat beszél és tüzes csóvákat hajgál a szalmakazalra.

Sejtelmünk sincs róla, hogy kinek a babéraitra pályázik ez a generális bácsi? A jelenkor Jellasicsa, Windischgrätze, Haynauja, Schmerlingje szeretne-e lenni? nem kutatjuk. De annyi bizonyos, hogy hajdu a harangöntés terén. Mert a mikor beszél, a nyelve éles kard. Vajjon a mikor majd kardot kell forgatnia, nem fog-e csak nyelvelni?

Hadsereg és vámterület.

— márc. 21.

A magyar közélet legkiválóbb egyéniségei, valahányszor a közös vámterület mellett foglaltak állást, mindig azt hangoztatták, hogy ez tisztán gazdasági kérdés, melyhez semmi köze a politikának.

Jeles államférfiak, könyvből gazdálkodó bölcsök, hivatásos és anyagilag nagyon érdekelt agráriusok, szóval mind-

azok, akik valamely irányban bizonyítani igyekeztek, miért nem ajánlatos Magyarországra nézve az Ausztriától való gazdasági különválás, — sem a higgadt mérlegelés érveinek csoportosítása közben, sem a vita hevében soha el nem mulasztották annak kiemelését, hogy a vámterület a politikával semmi összefüggésben nincs

Mihelyt közjogi szempontból kellett a kérdést megvilágítani, a közös vámterület legtüzesebb, legőszintébb hivei is erősen hangsúlyozták azt a meggyőződésüket, hogy Magyarországnak törvényes joga van a külön gazdasági berendezkedésre; s ha ezzel a jogával nem él, ez sem önállóságának csonkítását, sem önrendelkezése szabadságának korlátoltságát nem jelenti, hanem jelenti csupán és kizárólag azt, hogy Magyarország a közös vámterület fenntartását magára nézve előnyösnek, hasznosnak, gyakorlati gazdasági okoknál fogva áldásosnak tartja.

A közös vámterület e hiveit, — államférfiakat nagybirtokosokat, nemzetgazdasági tudósokat egyaránt, — felette kinosan meglephette most az osztrákok új honvédelmi miniszterének, a hirtelen hirhede vált Schönaich tábornoknak különös kijelentése, melylyel Magyarország önrendelkezési jogát egyszerűen elkobozza és talán oktalanul, de határozottan katonás ösztönéssel elárulja, hogy a vámterület nem gazdasági kérdés, hanem elsőrendű birodalompolitikai kérdés.

Azt is kegyes volt a dicső tábornok erélyesen kinyilatkoztatni, hogy a külön gazdasági berendezkedésre feljogosító törvény csak irott malaszt, rongyos papiros, melynek értéke nincsen és Magyarország hiába ágaskodik, ragaszkodik, követelözik: az álló vámterületből soha sem lesz semmi!

Az sem utolsó dolog, milyen szu-

Jó cipőket

olcsón csakis

Glück Ede cégnél lehet venni

Debrecen, Piac-utca 22. Eistemplommal szemben.

Hungária kávéház

a helybeli és vidéki intelligencia találkozó helye, hol minden kedd, csütörtök, szombat és vasárnap nagy zeneestély tartatik felváltva MAGYARY TESTVÉREK, RÁCZ KÁROLY és FIA zenekarai által.

Külön kávéházi italok.
Hideg buffet.
Saját termesztésű borok.

Kiváló tisztelettel: **Weichinger Károly.**

verén összbiradalmi szellemben, milyen hagyományos osztrák katonai észjárás-sal, mily alkotmányellenes logikával igyekeznek az új bölcs a maga felfogását mint csálhatatlan, szent és sérhetetlen biradalmi dogmát bebizonyítani.

Ime tessék meghallgatni Schönaich tábornokot.

A hadsereg egységét fenn kell tartani. A vámterület különválása esetén lehetetlenség az egységes hadsereg fenntartása. A vámközösség és az egységes hadsereg olyan viszonyban van egymással, hogy egyik a másiknak következménye.

Mivel pedig a hadsereg egységét megbolygatni nem szabad, tehát a vámterületnek is érintetlenül közönsnek kell maradni.

Erre tessék rimet találni, közös vámterület gazdasági hivei!

Ha ez nem politikai junktim, akkor nem tudom, mi van egymással szorosabb kapcsolatban? E felfogás szerint a mag az osztrák biradalmi eszme él, Magyarország soha külön gazdasági berendezkedésre nem gondolhat. A sziámi ikrek valóságos északi és déli sark voltak ahhoz képest, ahogy az egységes osztrák hadsereg össze van nőve a közös vámterülettel!

Lehet, hogy meg fogják cáfolni ezt a tábornoki kiszólást. Talán maga a dicső fecsegő megtagadja baklövését. De ez nem változtat a dolgon. Mert annyi bizonyos, hogy ez a meggondolatlanul nyilatkozó Schönaich ur alaposan leleplezte az osztrák katonai szellemet, a Kamarilla észjárását és összes bécsi ellenségeink alkotmányirtó, törvénytíró magyargyűlölő törekvéseit.

Nem tudjuk, minő ártatlan képet vágnak a gonosz játékhöz a közös vámterület hazai szószólói, védelmezői. Kel-

lemes nem lehet rájuk nézve ez a rossz-kor jött közbeszólás! De már megtörtént; a visszaszívás nem használ.

A magyar nemzet azonban talán hasznát veheti az osztrák tábornok őszinteségének. És e válságos napokban némi keserű elégtétellel mondhatja majd a magyar nemzet és a nemzeti önállóság minden becsületes hive, hogy:

— Köszönöm, Schönaich, hogy erre megtanítottál!

A debreceni egyetemért.

Kiss Áron püspök körlevele.

március 21.

A míg a harmadik egyetemért versengő városok erejük nagy részét abban merítik ki, hogy egymást ellenőrizzék és egymás törekvését ellensúlyozzák, Debrecen nem szól semmit, hanem cselekszik!

Pécs, Szeged, Kassa, Pozsony és Temesvár csak hadd vitatkozzanak a felett, hogy kit illet a babér? Debrecen ezalatt alaphoz rakja le az alapköveket és készülődik a nagy alkotás felépítésére. Az előmunkálatok közül való az a körlevél is, melyet Kiss Áron püspök adott ki.

Az egyházkerület esperesait gyűjtésre felszólító körlevél im ez:

A debreceni egyetem végrehajtó bizottsága f. hó március 6-án tartott gyűlésében a körülmények hatása alatt elhatározta, hogy amennyiben az alapok ereje engedi, egymásután 7 tanszék felállítását fogja javasolni a főttiszteletű egyházkerületi közgyűlésnek. E tanszékek a következők: 1. Magyar irodalom. 2. Classica philologia és összehasonlító nyelvészet. 3. Természettudomány és muzeumi tanszék. 4. Neveléstan. 5. Magyar történet. 6. Archeologiai és assiriologiai. 7. Modern nyelv és irodalom.

Miután pedig a nagy mű megvalósításának ideje elérkezett, azt is elhatározta a bizottság, hogy e tanszékek közül az első 3

tanszék, amelyek már megvoltak akadémiánkon, már a következő jövő egyházkerületi gyűlésen betöltessék. illetve e tanszékekre a debreceni iskola régi tanítványai közül az országos nevű dr. Dézsi Lajos irodalom tört. egyetemi magántanár dr. Fiók Károly országos tanárvizsgáló bizottsági tag és a nagyhirű utazó Biró Lajos meghívassanak. Tisztelettel kérjük a mozgalom támogatását a nt. esperes ur és illető megyei bizottság részéről is azon óhajításunknak a kifejezése mellett, hogy ezen egyházmegyei egyetemi bizottság jegyzőkönyvei az elnökség útján hozzánk is eljuttassanak. E bizottságok tudomásunk szerint mindenütt megalakultak. Miután azonban az erről szóló tudósítás nem közvetlenül a végrehajtó bizottsághoz küldött, e tekintetben is tájékozásra van szükségünk.

De eltekintve a megalakulástól, amely bizonyára megtörtént, tudnunk kellene valamit a bizottság eddigi működéséről. Ez két irányban indulhatott volna: a) gyűjtés, b) agitáció. Ha még nem kezdtek volna munkába, méltóztassanak főképen e két dolgot kitűzni és egy bizonyos előre meghatározott egyházmegyei tanszék alapítvány létesítésére törekedni. A régi saplikacionális kiadások minden fel volnának használhatók e nagy célra.

De nem részletezünk. Minden egyházmegye legjobban tudja, hogy mit adhat és hogyan adhat. Azon tényállást azonban nem hallgathatjuk el, hogy az egyetem ügye mellett, mely egyházunk létevérdéke, a vidék természetszerűleg még alig mozdult meg és a nagy célra még alig adott. Most midőn egyházi és országos közállapotaink a 3-ik egyetem ügyét felszínre dobták, midőn a tanszékek felállításához tényleg hozzákezdünk, itt az ideje, hogy a vidék is megmozduljon, és a gyűjtésben az egyetemi alap előteremtésében tevékeny részt vegyen.

Tudjuk jól, hogy a teljes jóakarattal mindent megvan s megvan különösen a nt. es-

Nővérek.

Irta: Heijermans Hermann.

Tavaszi reggel. A lombokon keresztül tűz a nap. A mezők zöldék, itt-ott sárgás foltok tarkítják őket. Olyanok, mint napsugárba öltözött zöld és sárga virágerdők.

Valahol messziről egyenesen mered a tiszta levegőbe a falusi templom tornya.

Valahol messze kacag a napfény — kacag a napfény mindenütt.

Az ágakon csicseregnek a kikelet dalnokai, gyöngye madárhangok szövődnek keresztül egymáson — ujongó, csattogó tavaszi élet ez, mely mintha elhalna a fák fölött, de újra kezdődne a lombok alatt.

A kavicsos uton mentek.

Hallgattak.

A leány világos-piros szalaggal diszitett ruhája elütött a szürke ut színétől s a fák sötét árnyékától. Széles szalmakalapja alól kikiomlott a haja.

Egy tépettszárú virágot morzsolta a kezében.

A fiu ment mellette. A ruhája sötét volt. Sétabotjával az uti kavicsokat csapkodta, hogy úgy pattantak széjjel, mint a rakéták.

— Liza . . .

— Nem . . . nem . . . egy szót se többet!

— Csak azt akarom . . .

— Nem, Feri, nem . . .

— Hát nem érted . . .

— Kérlek . . . Hagyd már el!

Elhallgatott.

Csöndesen mentek egymás mellett. A kavicsok egyhanguan recsegték-ropogtak a lábuk alatt.

Egy pintyőke lármázott a fűben. Valami pondró miatt. — Különbén csend volt mindenütt.

És mindenütt meleg napsugár.

Nem messze a faluban ütött a toronyóra. A hangok halkán szűrődtek át a levegőn.

— Liza . . .

— Igen . . .

— Meg kell mondanom!

A leány elpirult. A virág összemorzsolódott a kezében. Megállott.

— Feri!

— Lehet, hogy rosszul üt ki . . .

— Feri . . .

— Istenem . . . felbontom az eljegyzést . . .

— Szerencsétlenné teszel mind a kettőnket, érted, mind a kettőnket! Hallgass ide, Feri — utoljára . . . én nem akarok erről többet hallani sem. Hogy lehetsz már ilyen? Reá nem gondolsz? Milyen halvány volt tegnap, hogy először kelt föl! Milyen kék karikák voltak a szeme körül! Jobb szeretnéd, ha meghalt volna? Ha felbontod a jegyességet . . . akkor . . . akkor . . . te leszel az oka mindennek . . . ne tedd azt, Feri . . . kérlek, könyörgök!

A fiu gyönyörködve nézte.

— Csak azt mondd meg . . . de igazán . . . nézz rám . . . mond! ugy-e, Liza, te is szeretsz engem?!

— Nem.

— Hazudsz.

— Sohse szerettelek!

— Soha?

— Soha. Nem is foglak szeretni.

A fiu tudta, hogy hazudik.

A leány érezte, hogy nem hisz neki.

A bokrokon túl szűkebb lett az út.

A sötét lombokon át-áttört a napsugár és világot szórt az ösvényre.

Ők pedig mentek a hallgatag mesgnyén és kerestek valamit, amit nem láttak.

Ahol az út megszorult, összeért a kezük . . .

Megrezentek.

Mert olyan nagy volt a csend, a magány, aggódva fogtak bele megint a beszédbe.

— Haragszol, Feri?

— Haragszom-e? Ah!

— Milyen csend van.

— Az.

— Borzasztó csend.

— Az ám.

— Miért nem beszélsz?

A kezük összeért megint.

— Ne kinozz, az Isten áldjon meg!

A leány előre szaladt.

Már nem tudtak egymás mellett menni.

Forró gyönyörűséggel tapadt a fiu szeme a leányra, a nyakán végigomló göndör fű-

peres uréknál, kik eleitől kezdve a legnagyobb buzgalommal vettek részt a nagy ügy elő-munkálataiban.

Ezt kérjük most is s vagyunk tisztelőnk kifejezése mellett nt. esperes urnak. Debrecen, 1905. március 17.

Kiss Áron,
püspök.

A nagy válság.

— márc. 21.

Riasztó hírek kavarnak a levegőben. A Klopiban kelt szerencsétlen irás óta nem volt politikusaink közt olyan izgatottság, mint a mostani, midőn ugyszólván az összes vezéregyéniségek sötétben tapogatóznak, a pártok tagjai pedig még csak nem is sejtenek semmit.

A király Budapestre érkezésével egyidőben tett bécsi nyilatkozatok rendkívül fölingerelték, de meg nem ijesztették az ellenzékét. A szabadelvű párt körében is tapintatlan, szerencsétlen nyilatkozatnak minősítik Gautsch osztrák miniszterelnök s még inkább Schönaich landwehrminiszter állásfoglalását a magyar válság dolgában. Maga gróf Tisza István is olyan kijelentést tett, melyből következtetni lehet, hogy Schönaich beszédét határozottan elítéli.

Annyi bizonyos, hogy ezen a héten nevezetes események várhatók.

A tegnapi történetekről a következőkben vagyunk részletes híradással.

Tisza a királynál.

Reggel 9 órakor megjelent a királynál gróf Tisza István, aki mindössze fél óráig tartózkodott a királyi palotában; azután áthajtatott Andrassy Gyulához és értesítette őt, hogy a király déli 1 órakor kihallgatáson fogadja.

Mikor Tisza a királytól visszatért a kormányelnöki palotába, a várakozó hírlapíróknak csupán ennyit mondott:

tökre, hajladozó idomaira, parányi cipőkbe bujt apró lábaira, melyeken meg-megvillant a harisnyák fehérsége.

Oh, hogy szerette volna karjába szoritani!

Itt, ahol egyedül voltak.

Egyedül.

De a leány aggódva nézett körül; félt, mert a fiu hallgatott.

Ez meg hirtelen elkezdett mindenről beszélni, gyorsan, izgatottan — és akkor nem hallgatott rá. Aztán kacagva felelt neki és a másik nem figyelt oda. És nem merték abbahagyni.

*

Az árok felé kitágult az ut.

De viz volt benne.

Pedig tegnap egészen kiszáradt.

A leány határozatlanul, csendesesen állott előtte.

— Átvigyelek?

— Nem!

— Csak nem akarsz visszafordulni?

Szó nélkül átfogta, karjára vette és átvitte az árkon.

A feje olyan közel volt a fejéhez.

Az ajka is oly közel volt az övéhez.

A leány láthatta közéről a bajuszát.

Erezhette rövid, gyors, forró lélekzetét

— Feri...

Ugy nézett rá, mint egy megsebzett szike.

A fiu reszketett.

Nem csókolta meg.

A tulsó oldalon a leány kisiklott a karjaiból.

— Ajánlottam ő felségének gróf Andrassy Gyula meghívását. Egyebet nem mondhatok.

Andrassy a királynál.

Déli egy órakor megjelent a királynál gróf Andrassy Gyula a ki egy óra hosszat volt a király fogadó szobájában.

A királyi kihallgatás után Andrassy kijelentette:

— Döntés nem történt. A király a régi állásponton van. Megbízásából közölni fogom az ellenzéki vezérférfikkal mai megbeszélésünket; azután újból jelentkezem kihallgatásra. Politikusok újabb kihallgatásáról nem tudok.

Egészen egy történet tehát, mint azt mi előre jelentettük.

A király a saját programja alapján kormányalakításra szólította fel gróf Andrassy Gyulát. Andrassy őszintén kijelentette, hogy ezen az alapon nem vállalkozhatik kormányalakításra. Ekkor a király közölte Andrassyval a saját álláspontját és megbizta őt azzal, hogy a király felfogását terjessze a szövetséges ellenzék elé. Az ellenzék egy lépést sem hajlandó visszafelé tenni. Ennélfogva Andrassy az újabb kihallgatáson be fogja jelenteni, hogy az ellenzék a nemzet akaratának ellenére a jogos nemzeti követelésekről le nem mondhat és nem is mond le. Bármi történjék: az ellenzék mereven ragaszkodik ahhoz, hogy a király által önként provokált nemzeti ítélet alkotmányosan végrehajtsák. A parlament többségét ettől semmi és senki el nem tántoríthatja.

Teljes bizonytalanság.

A politikai köröket nem lepte meg Andrassy kihallgatásának eredménytelensége. Este felé a legkülönbözőbb hírek keltek szárnyra.

Általában azt hisszük, hogy a király szerdán, vagy csütörtökön dönteni fog. Abban az összes vélemények megegyeznek,

Hallgatva mentek tovább, egyedül a csendben.

A lombokon át barátságosan integettek a falu vöröstetejű házai, fölöttük sűrű füstoszlopok törtek a levegőbe.

A templom tornya mintha megnőtt volna.

A kakasa úgy ragyogott, mint egy arany páva.

Ráléptek a fehér, csendes sima utra, a falu felé.

*

A kapu előtt egy leány ült a napon.

Ragyogott rajta a boldogság.

— Ilyen korán voltatok sétálni?

— Igen.

— Veszekedtetek?

— Nem.

— Ugyan!

Liza megcsókolta és bement.

A szobájában merengve állott meg az ablak előtt s a zsalu hasadékán keresztül kitekintett a lábbadozóra.

Aztán keztyűjét, kalapját odadobta az ágyra és sirva borult melléje.

Alulról felhallatszott a másik kettő hangja.

És Liza térdre omolva, ököltre szorította a kezét és göresösen zokogott:

Csak meghaltál volna! Oh, csak meghaltál volna...

hogy a legrövidebb idő alatt lesz új kormány.

Tisza István úgy nyilatkozott, hogy ő és a kormány tagjai szombaton, e hónap 25-én bucsuznak.

Este elterjedt hírek szerint, hogy ha Andrassy az ellenzékkel történt utolsó megbeszélés után sem vállal kormányalakítást akkor még ezen a héten Láng Lajos lesz Magyarország kinevezett miniszterelnöke.

A riasztó találgatások szerint az a terv, hogy Láng Lajos hivatalnok-minisztériumot nevezet ki s csak bemutatkozik, azután a Házat rögtön elnapolják és rendeletekkel alkotmányellenesen fognak kormányozni, mialatt előkészítik a képviselőház feloszlását és az új választásokat.

Higgadtan gondolkodó politikusok ezt lehetetlen örütségnek tartják. Ha ez bekövetkeznék, a nemzet haragja elsöpörné az abszolutizmus feltámasztására vállalkozókat.

Egyébaránt e politikai körökben terjesztett hír alapján, mibenlétéről és a hozzá fűzött kombinációkról nem lehet bizonyosat tudni. Annyi kétségtelen, hogy este mindennél a Láng-kabinetéről beszéltek, mely felfüggeszti az alkotmányt és rendeletekkel fog kormányozni.

Schönaich már cáfol.

Bécsi félhivatalos jelentés szerint Schönaich tábornagy miniszternek a katonai kérdésekről tett, vagy feltűnést keltett nyilatkozatait a lapok helytelenül közölték.

Rendeletek vagy nemzeti akarat.

A válságról a Budapesti Hírlap a következő érdekes sorokat írja!

Tegnap jelentettük, hogy arra az esetre, hogy ha Andrassy nem vállal kormányt, sem Wekerle, sem Széll Kálmán, (a kiknek felfogása egyezik Andrassyéval), akkor ő felsége ki fog nevezni egy szürke embert, a kire rábizza a válság minden terhét. A politikai körök ma egész nap azon törték a fejüket, hogy ki lehet ez a szürke férfiú. Vannak (még pedig a szabadelvűpártban) politikusok, akik Zichy János gróftól vették kombinációba; de mi úgy vagyunk értesülve, hogy ez téves feltevés. Zichy János ilyen szerepre nem kapható és — nem is gondolnak ő reá. Mások Burián közös pénzügyminisztert, Főjérváry Géza báró vejét, vették számításba; de erre nézve is hiányzik minden pozitív értesülés.

A szürke kormány szükség esetén rendeletekkel kormányozna, vagyis alkotmány nélkül és az alkotmány ellenére. Majd elválik, ki vállalkozik ilyen föladatra. De akárki vállalkozik, megjósolhatjuk előre, hogy az egész terv csuf kudarcra fog végződni.

Nem lehet visszacsinalni a történelmet, és abszolutizmussal nem lehet többé kormányozni Magyarországot. Az egész vakmerő kaland nagyon rövid életű lesz, ha — lesz.

De oly képtelen, oly hajmeresztő ez a dolog még föltevésnek is, hogy komolyságában nem hihetünk. Lehet, hogy lesz valamilyen szürke alakulás, sötétre festett háttérrel; de az alkotmány felfüggesztése nem lehet komoly szándéka ő felségének. Emlékezzünk régiokról... és a király nagyon szomorú tapasztalatokra emlékezhetik az önkényuralom idejéből.

Ugy hisszük, csak rá akarnak ijeszteni Magyarországra. De bármint legyen

is, annyi bizonyos, hogy a válság csupán a magyar nemzet jogos követeléseinek teljesítésével érhet véget. Ezeket a követeléseket teljesíteni kell és — teljesíteni fogják!

Kossuth Lajos öröksége.

A Kossuth-serleg felavatása.

— márc. 21.

Kossuth Lajos halála napján tegnap, a függetlenségi párt emlékünnepet ült, melyen fölavatták az arany Kossuth-serleget.

A függetlenségi párt erre az emlékünnepre meghívta az összes országgyűlési pártokat. A szabadelvű párt részéről senki sem jelent meg; de az ellenzék teljes számmal összegyűlt.

A Royal-fogadó emeleti disztermében háromszázötvenen vettek részt a lakomán, mely délután 3 órakor kezdődött. A függetlenségi párt vidéki elvtársai közül is sokan felutaztak a fővárosba s megjelentek az emlékünnepen, úgy, hogy a függetlenségi képviselők párthiveikkel együtt körülbelül kétszázötvenen voltak. A szövetkezett ellenzéki pártok mind megjelentek; továbbá az Andrassy-csoport is képviselve volt.

Az asztalfőn gróf Apponyi Albert, az ünnepi szónok ült. Mellette Kossuth Ferenc foglalt helyet, a ki jöllehet gyöngékedik, elhagyta otthonát. Kossuth Lajos Tivadar Olaszországból távirati üdvözlöt küldött. Ezen kívül számos távirat érkezett az ország minden részéről és külföldről is.

Az arany Kossuth-serleg gyönyörű munka, valóságos remeke az ötvösművészetnek.

A harmadik fogásnál fölállott gróf Apponyi Albert, kezébe vette a Kossuth-serleget és nagyszabású emlékbeszédet mondott Kossuth Lajosról.

Előzetesen emlegették a lapok, hogy Apponyi ezuttal nagyjelentőségű nyilatkozatokat tesz a párt nevében és beszédében foglalkozni fog a súlyos politikai helyzettel és megvilágítja a függetlenségi párt jövődjét.

Gróf Apponyi Albert azonban remek szónoklatát ugyszólván teljesen Kossuth Lajos dicsőítésének szentelte. Hatása renkívüli volt. Néha percekig nem juthatott szóhoz, oly tüntető tapsorkán és éljenvihar tört ki. Beszéde nagyszabású jellemrajz volt, melynek keretében megrajzolta Kossuth egyéniségét, nemzet átalakító hatását és eszméinek legyőzhetetlen varázsát. — A hódolat áhitatos hevével szölt Kossuth Lajosról és kijelentette, hogy a függetlenségi párt Kossuth Lajos végrendeletének törvényes végrehajtója. Kossuth végrendeletében mint felette értékes örökség benne van a perszonális unio, Magyarország teljes állami függetlensége. Kossuth örököse a függetlenségi párt köteles ennek megvalósítására törekedni. És ünnepiesen fogadja, hogy ezt a drága örökséget a párt eltékozolni soha nem fogja, minden erejét, lelkesedését, hatalmát arra szenteli, hogy Kossuth Lajos akarata érvényesüljön s Magyarország mielőbb teljesen szabad, független legyen.

Gróf Apponyi Albertet szónoklata után a függetlenségi párt lelkesen ünnepelte.

Öreg emberek.

Fejedelmek és közéleti hírességek.

Hosszu élet az ég legnagyobb áldása. Ez a mondás ugyan nem mindig válik be. Hiszen nem egyszer megtörtént, hogy 70—80 éves ember öngyilkos lett. De általában a világ mégis bizonyos tisztelettel és némi irigykedéssel néz a magas életkorú emberekre.

A közönség mindig szívesen veszi az átlagos életkort jóval túlélő öregekről szóló híreket.

Az európai fejedelmek közül a legidősebb ez idő szerint a luxemburgi nagyherceg, aki 1817. július 24-én született, tehát pár hónap múlva már 88 éves lesz.

Keresztély dán király mindjárt utána következik, a maga 87-ik életével, születésén 1818. április 8-án.

Nyomukba Oszkár svéd király lép, aki 1827. január 21-én született.

A következő idős uralkodó Ferenc József magyar király és osztrák császár, aki 1830. április 18-án született, tehát a jövő hónapban 75 éves lesz. Mint uralkodó valamennyi közt ő a legrégebb, mert mikor 1848-ban az osztrák császári trónra lépett, a dán és svéd király még csak trónörökösök voltak.

Általában a jelenkor uralkodói, ha csak az anarkisták vagy nihilisták töre vagy bombája közbe nem szól, hosszú életkort érnek meg. Így, hogy többet ne említsünk, I. Lipót belga király, I. Vilmos német császár, Viktória angol királyné, János szász király nagyon öreg korokban haltak meg.

Az egyházfejedelmek erős konkurenciát fejtenek ki a magas korú uralkodókkal. A hetven és nyolcvan éves főpapok egész közönségesek. Doyenjuk, Richard párizsi bíboros érsek, aki 1819. március 1-én született s így már 86 éves elmúlt.

Utána következnek Fiaré montaubani püspök és Cotton velencei püspök, akik egy napon, 1825. december 3-án születvén, a nyolcvanadik életévükhöz közelednek.

A plébánosok legidősebbjeit nem jegyezték meg, de egy buzgó statisztikus Casper, táblázatot csinált róluk s megállapította, hogy száz katolikus pap közül 42 éri el a hetvenedik életévet, míg például az orvosoknak alig egy-két százaléka, ami mellett bizonyít, hogy a papoknak sokkal kényelmesebb és gondtalanabb életük van, mint az orvosoknak.

A katonatisztek sem állnak sokkal jobban életkor dolgában, mint az orvosok. Nagyon ritka az igen nagy életkor, ami már azért is érthető, mert a háborúk megritkítják a soraikat. Különös véletlen, hogy Schramm, Waldner, Freundstein, Exea francia tábornokok közel száz évet értek meg s a magyar és osztrák hadseregben is van több magas-korú törzstiszt.

A politikusok közt már sokan vannak, akik hosszú életet értek meg. A magyarok közül említsük csak Kossuth Lajost, gróf Apponyi Györgyöt, id. Szögyény Marich Lászlót, s az élők közül Madarász Józsefet.

A francia államférfiak közt Molé, Thiers, Guizot, Ollivier értek meg diszes öregséget; az európai diplomaták és politikusok közül Metternich, Goresakov, Bismarck, Nord Beaconsfield és Gladstone dicsékedhetek hosszú életkorral.

A nagy zeneköltők sorában ott találjuk mint aggastyánokat: Rossini, Aubert, Verdi, a költők sorában Victor Hugót, Arany Jánost, Jókait az akadémikusok közt egy egész sereget, ami azt mutatja, hogy akárcsak a papoknak, az akadémikusoknak is jó dolguk van.

Világhírű ember Garcia, a gégetükör Londonban élő feltalálója, aki most ünnepelte 100-ik születésnapját. Lászlóné De Caux Mimi híres énekesnő ma 81 éves. Prielle

Kornélia esztendőre lesz 80 éves és még játszik!

S végül említsük meg, hogy bár az újságírás egyike a legéletrovidítőbb mesterségeknek, ebben a karban is elegenden vannak, akik hetven éves életkor mellett még bámulatos frissességgel írják mindennap a cikkeiket.

NAPI HIREK.

Választási napló.

Április 3. Vác.

Április 4. Sopron.

— **József királyi herceg nevenapja.** Kisjenőről jelentik nekünk: József királyi herceg nevenapját a lakosság lelkesen megünnepelte. Az uradalmi épületeket felloboogták. A kegyuri templomban fényes mise volt, a hatóság fejei, az uradalmi tisztikar, a kisjenői és erdőhegyi közönség jelenlétében.

— **A Ház igazoló bizottsága.** A képviselőház állandó igazoló bizottsága a következőképen alakult meg: elnök Gulner Gyula, jegyző Okolicsányi László. A jelentést a képviselőházban mint előadó Bernáth Béla fogja előterjeszteni. A bizottság Bene István, gróf Benyovszky Rezső, Copony Traugott, Fogarassy Zsigmond, gróf Karácsonyi Jenő, Mihálovics Endre megbízó lehelét igazolta.

— **Kossuth-gyászünnep.** A Kossuth Lajos női kör Budapesten tegnap délelőtt 10 órakor a Deák-téri evangélikus templomban gyászünnepélyt rendezett Kossuth Lajos lelki üdvéért. A kör tagjai özvegy Ambrozovits Béláné, született Meszlényi Ilona elnök vezetésével valamennyien gyászuháiban jelentek meg az ünnepélyen, a melyen Horváth Sándor első lelkész magas szárnyalású, gyönyörű beszédet mondott a márciusi nagy napokról, és március legnagyobb halottjáról, Kossuth Lajosról. A beszéd végeztével az egész hallgatóság felállt a helyéről s elénekelte a Himnuszt. Azután testületileg kivonultak a temetőbe s megkoszorúzták Kossuth Lajos sírját.

— **Meszlényi püspök temetése.** Ma temetik Szatmáron Meszlényi Gyula püspököt, akinek temetésére az egyházmegyéből és messze vidékről is több száz résztvevő érkezett. Máramarosból báró Prónay főispán vezetésével már tegnap nagyszámu küldöttség érkezett Szatmárra. Debrecenből is sokan átutaztak, hogy jelen legyenek a népszerű püspök temetésén.

— **A kisvasut új menetrendje.** A városi tanács tegnap délután foglalkozott a kis vasut beterjesztett új menetrendjével, mely szerint a vonatok ezután 11 perces időközben közlekednek. A menetrendet a tanács jóváhagyta.

— **Szinügyi bizottság ülése.** A szinügyi bizottság tegnap délután a városháza nagytermében ülést tartott, melyen Vecsey Imre főjegyző elnökölt. Az ülésen a bizottsági tagok közül jelen voltak: Márk Endre, dr. Fejér Ferenc, dr. Nagy Zsigmond, Szentkirályi Tivadar és Tóth István; Továbbá Makó Lajos szinigazgató és dr. Tóby Elek jegyző. Miután az ülést az elnök megnyitotta a bizottság tagjai előadták, hogy a közönség részéről sokan panaszkodnak, hogy a szin-

Legjobb vetőgép a világhírű eredeti Melichar-féle páros soru „Unicum-Drill”!

kizárólagos raktár képviselő

Piac-utca 26.

Rámer Sándornál

Nagytrafik-udvar,

Óvakodjunk utánzatoktól.

názban az enyhébb napok beáttával nagy a hőség. Oláh Károly tanácsnok színház felügyelő kijelentette, hogy már három hét óta nem fűtik a színházat és a csillár fölött levő szellőztetőt azóta az előadás alatt mindig nyitva tartják. Miután azonban a színházban, a meleget még így is tűrhetetlennek találják, intézkedni fog egy másik szellentyűnek a kinyitására is. Szóba jött a nézőtér rossz világítása is, mire nézve Oláh Károly bejelentette, hogy legközelebb próba világítást rendez és szakértők véleményét fogja kikérni. Márk Endre felemlítette, hogy a földszinti támlásszék első sorában ülő közönség közül nagyon sokan beat levett ruhaikat ráraják az előttük levő párkányra, kéri hogy ezt tiltsák be. Indítványát elfogadták. Dr. Fejér Ferenc az ellen emelt szót, hogy sok a bemutató előadás és hogy a János Vitéz mindig bérletben adják elő, holott a bérlő közönség már alaposan meguntta ezt a darabot. Indítványozza, hogy szólítsa fel a bizottság Makó szinigazgatót, hogy amennyiben oly nagyon vonz, hát ezután bérletszünetben adassa elő a darabot. Végül Oláh Károly a bérlők törzkönyvének vezetésére vonatkozólag bejelenti, hogy újabban mintegy huszan jelentkeztek nála bérletért. A régi bérlők közül többen vannak, akik két évig terjedő bérleti jogukat nem érvényesítették. Ezeket a könyvből törölni fogja és helyettük a jelentkezőket fogja bevezetni. A gyűlés ezzel befejeződött.

Márkus Lili elutazása. Márkus Lili a nagytehetségű zongora művész, ki vasárnapi hangversenyével városunk előkelő közönségének őszinte elismerését vívta ki, tegnap délután utazott vissza Budapestre. A bájos művész két napi itt tartózkodása alatt Simonffy Emil zeneakadémiai igazgató és dr. Csikos Sándor orvos vendége volt. — Elutazásakor Debrecenben szerzett tisztelőiből alakult valóságos diadalmenet kísérte ki az állomáshoz. A kedves művész, akit a debreceni közönség e kitüntetésével végtelenül megdöbbent, megigért, hogy az ősszel ismét ellátogat hozzánk.

Jóváhagyott zárszámadás. A belügyminiszter a város 1903 évi zárszámadása ügyében helyt adott Roncsik Lajos főszámvevő felterjesztésének, amennyiben a vagyonleltárban Márton Imre indítványára történt változtatásokat a főszámvevő fellebbezése alapján vissza állította.

Katonai utóállítás. Tegnap délelőtt a Pavillon-laktanyában utóállítás volt, melyen az előállítottak közül kettőt szolgálatra képtelennek találtak. A legközelebbi katonai utóállítás holnap délelőtt lesz, ugyancsak a Pavillon-laktanyában.

A Kossuth dalkör gyászünnep. A debreceni Kossuth-dalkör Kossuth Lajos halálának évfordulója alkalmából szép emlék-ünnepet rendezett a Török-féle vendéglőben. Az érdemes dalkör minden esztendőben kegyelettel ünnepeli meg ezt a napot. A nagy hazafinak nevét viselő dalkör tegnapi ünnepélye is méltóan sorakozott az eddigiekhez. Az ünnepély Ungváry Imre a dalkör alelnökének megnyitó beszédjével kezdődött. A szónok szép szavakkal fejezte ki a dalkör kegyeletét. Utána Fehér Károly joghallgató mondott hoeszantartó, meleghangú és nagyhatású emlékbeszédet, melyben megemlékezett Kossuth Lajos tetteiről, működéséről, utolsó napjairól, valamint a temetéséről. Majd a dalkör elénekelté Ábrányi Kossuth dalát és még néhány igen szép emlék-dalt. Kossuth Ferenchez távirati üdvözlőt küldtek, Végül az ünnepélyt Mértly Kossuth indulója zárta be.

Százéves ember halála. Nagy-Károlyból írják, hogy Karácsonyi Mihály birtokos 104 éves korában meghalt. Karácsonyi saját elbeszélése szerint 100 éves koráig soha sem volt beteg és csak az utolsó években betegeskedett.

Köszönetnyilvánítás. Folyó évi február hó 23-án a debreceni gazd. tanintézet segélyző egylete javára tartott Gazdász táncestélyen az alább felsorolt hölgyek és urak fizettek felül, mely felülfizetésekért ezután is fogadják leghálásabb köszönetünket. Gárdonyi Géza (Eger) 20 kor, Német András 16 kor, Dr. Czákó Zsigmond 10 kor, Jablonczay Kálmán 8 kor, Hutflész Kázmér 5 kor, Dr. Csath Sándor 5 kor, Pusztay Sándor 4 kor, Molnár Józsefné 2 kor, Kiss Bálint 4 kor, Kiszely Aladár 4 kor, Menceze N. 3 kor, Dr. Borzsovay Jenő 3 kor, Serly Gusztáv 2 kor, Rozenfeld Jenő 3 kor, Dr. Müller Ottó 10 kor, Sztankovics János 14 korona, Sporzon Pal 10 kor, Ormándy János 10 kor, Gass Gyula 10 kor, Grácz Ottó 10 kor, Wolszky Győző 6 kor, Uitz István 10 kor, Török Elemér 5 kor, Dr. Meszlényi Emil 5 kor, Liebhard Márton 5 kor, Dr. Retschnek Emil 10 kor, Palotay D. Dénés 5 kor, Freudenfeld Rudolf 20 korona, Dr. Széll László 20 kor, N. N. 4 kor, N. N. 2 kor, N. N. 1 korona. Pallag, 1905. március hó 18-án. A rendezőbizottság.

Matuzsálemi kor. Egy szerajevói szerb lap csaknem hihetetlen hírt közöl. — Ezen lap szerint gracsanicki kerület Boljanics nevű községében él egy Krisztics Nedo nevű paraszt, aki 147 ik évében van. — Az öreg ember bár gyengén lát, jól hall és régi eseményekre a 18-ik századból vissza tud emlékezni.

Halálozások. Az anyakönyvi hivatal halálozási osztályánál a következő halálozások jelentettek be: Mahlmeister István 1. kath. 2 éves, Szabó Eszter ev. ref. 18 éves, Antal György g. kath. 1 hónapos, Kiss József ev. ref. 16 éves, Bálint József ev. ref. 79 éves, Nagy Györgyné ev. ref. 34 éves, Tóbi Zsuzsanna ev. ref. 28 éves.

Burgonya-kereskedők kérelme. A budapesti burgonya-kereskedők, abból az alkalomból, hogy az állam nagymennyiségű olesó burgonyát bocsátott a vásárcsarnokok rendelkezésére, kérvényt intéztek a földmivelségi miniszterhez, hogy az ő részükre is szolgáltasson ki burgonyát. Kéri, hogy az árát métermázsánként 5 koronában szabja meg a miniszter, míg ők aztán kicsinyben kilónként 6 fillérért árusítanak a saját helyiségekben. A miniszter, aki különben a kérelmet méltányosnak tartja, felhívásban hívja föl a székesfehérváros hatóságát, hogy az ez iránt való véleményét sürgősen terjessze föl hozzá.

A pozsonyi Toldy-körben tegnap irodalmi ünnepség volt, amelyen a Vutkovich-féle pályázat eredményét hirdették ki. A pályadíj a szabadságharc pozsonyi vértanú életrajzána megírására volt kitzűve. A pályabíró bizottság egyhangú véleménye alapján Kumlik Emil művének ítélte a pályadíjat, a melyet tegnap dr. Pávai Vajna Gábor kir. tanácsos, a kör alelnöke nyújtott át beszéd kíséretében a pályanyertes szerzőnek. Kumlik ezután munkáját ismertette és felolvasta belőle a Rázga Pál ev. hitszónokra vonatkozó fejezetet, a melynek adatait nagyrészt a vértanuk még életben lévő két leányától kapta. A munkában azonkívül is számos új, eredeti adat foglaltatik, a melyet a szerző szóbeli hagyományok útján gyűjtött össze. Kumlik felolvasását a nagy számban megjelent közönség tetszéssel hallgatta. A pályamunkát dr. Sövényi László ismertette. Az ünnepség kezdetén és végén Kiss József és Klaar Vilmos ev. teológusok hazafias költeményeket szavaltak.

Véres párbaj Budapesten. A fővárosban tegnap délelőtt véres kimenetelű párbaj volt, melyen mind a két fél súlyosan megsebesült. Dr. Faragó Ador és Sebess Rikárd postatiszt voltak az ellenfelek, kik a

Fodor féle vivóteremben vívtak kardpárbajt. Sebess teljesen levágta Faragó jobb fülét és a balfülét is megsebesítette. Sebess viszont a mellén és karján kapott súlyos, sőt állítólag életveszélyes sebet.

Tizenöt év óta nem aludt. Észak-amerikai orvosi köreiből a legélénkebb érdeklődéssel kísérik most azt az experimentumot, amelyet Treutonban tesznek egy Herpin Albert nevű emberen, aki a saját állítása szerint tizenöt esztendő óta egy pillanatig sem aludt. A dolog annyira érdekelt egy sokszoros milliomost, hogy 40.000 dollárt deponált az álmatlan ember számára, arra az esetre, ha egy hónapig tartó állandó orvosi felügyeletnek veti alá magát s az orvosok is megállapítják az állandó és tartós álmatlanságot. Egy előkelő szállodában már hat orvos vállalkozott is a felügyeletre. Fölváltva virraszt két orvos mindig a sajátásgos beteg mellett. Eddig öt nap mult el s mindez ideig még nem hunyta le egy pillanatra sem alváásra a szemét. Herpin negyvenkét esztendő. Azt állítja, hogy tizenöt esztendő óta álmatlanságban szenved s nem is érzi már az alvás szükségét. Az idők során hozzászokott ehez az állapothoz, amely más közönséges halandót az örületbe vagy a halálba kergethetne. Sok orvos vizsgálta már meg s alaposan foglalkozott az orvosi praxisban még soha elő nem fordult emez abnormis tünetmennyivel. Valamennyien, a leghirnevesebb orvostanárokkal együtt kijelentették, hogy Herpin állapota megfejthetetlen talány előttük. Nem is látszik meg a beteg, hogy nem alszik soha. Egészséges arszine van, erős, rugalmas, még vidám is és legkisebb mértékben sem ideges. Altatószerek, mint morfium vagy klorálhidrát, olyan adagokban is, amelyek másoknak veszedelmesek volnának, hatástalanoknak bizonyultak.

Köszönetnyilvánítás Sesztina Lajosné urhölgy a siketnémák javára 10 koronát juttatván kezeimhez, azt annak idején a pénzárba azonnal beszolgáltattam, s ez alkalommal köszönetet nyilvánított a szegény siketnémák nevében, kiktől újabban megemlékezett Fehér Sándor birtokos ur is és néhai Kéki Sándor halála alkalmából korszoru megváltás címén 20 koronát adott át nekem, ki is e kegyeletes elhatározással kapcsolatos jótékonyágért köszönetet mondok. Oláh Károly tanácsnok.

Nagy verekedés a Péterfián. Az éjjel 11 óra tájban a Péterfia utcán nagy verekedés volt. A két macskához címzett vendéglőben mulattak Nagy István, Szabó József, Szász Lajos és Simon Sándor paraszt legények. A sok ital a fejükbe szált és mind hangosabbá kezdett lenni tőlük a csárda, melynek tulajdonosa Ungváry Sándor, aki maga sem irtózik a jóféle nyakolajtól, — nem éppen udvarias módon akarta kiteszkolni a nagyhangú polgártársakat, akik minden áron folytatni szerették volna az ivást és sehogy sem tudtak a vendéglősnek abeli utolsó szavába belenyugodni, hogy több bort nem ad! Az erőszakos magyarokat végre is a vendéglőben levő vendégek és cigányok segítségével kilökdöste a vendéglős. Az utcán azután valóságos esata fejlődött ki a két ellen tábor között, melyben Nagy Istvánt veszedelmesen megsebesítették. A szerencsétlen borközi állapotban levő embernek a jobb keze csuklóján átmetszették az erek és néhány oldalba szurást is kapott, úgy hogy vértől boritva esett össze. A verekedés oly nagy méretű volt, hogy a közeli honvéd lak-tanyából katonákat kellett kivezényelni. Az összeszurkált Nagy I. kiszállították a kórházba hol rögtön ápolás alá vették. A rendőrségtől Mile Pál fogalmazó ment ki a kihallgatására. Hogy ki szurta meg, azt nem tudja de mint mondja, ha látná...

x LETZTER JOZSEF fényképészeti festészet és fényképnagyítási műterme Piac-utca 44. d. Ujfalussy-ház. Allandó fényképkiállítás a műterem kapubejáratánál levő kirakatban.

x Akinek pénze nincs, de szüksége annál több, az menjen Kaiser Salamonhoz (Hatvan-u. 2.) hol a legelegánsabb női és férfi ruhakelmék, kész öltönyök és felöltők, szőnyegek, garnitúrák, vásznak, képek, tükrök és minden elképzelhető dolog a legjutányosabban heti 1 vagy 4 korona részletre kapható. — Ugyanott egy kereskedelmit égzett könyvelő felvétetik.

x Mentze Henrik ujdonságok áruházában nagy változás és átalakítás miatt az összes raktáron levő áruk *rendkívül leszállított áron* adatnak el. Egyes áruk, melyek teljesen kiáruultak *gyári áron alól is*.

SZÍNHÁZ.

* Troilus és Kresszida. A tegnapi előadás színlapján hemzsegték a sajtóhibák. Ez azonban még a kisebb hiba. — Végre is Hekuba neve hiba nélkül van a színlapon; tehát a rosszakarat se foghatja rá a debreceni színház művezetésére, hogy semmi köze Hekubához. De már az aztán gyanus, hogy a helyesírásban úgy ingadozik a be-eses művezetés, mint a toronyóra mutatója. A csalfa Kresszidát például magyarosan szesz-el írja a cimbeh, a szegény Troilust azonban megteszi Ilusnak. Ezek után rossz néven se vehetjük a bizonytalan irodalomtörténeti műveltségű színigazgatástól, hogy nem hívta meg *Shakspeare* urat fenn tisztelt színjátékának debreceni bemutató előadására. En legalább a leghatározottabban merem állítani, hogy — *Shakspeare* nem volt ott az este! — Ellenben az egész előadás alatt nagyon is ott mókázott ama pajkos Offenbach vidám szelleme, akinek csodásan buja zenéjü Szép Helénia-ja bohó szövegét Troilus és Kresszida felhasználásával gyártotta a csufondáros librettista. Annyira ott járt-kelt a shakspearei estén ez a tréfás manó, hogy szinte vártuk, mikor táncol be Agamemnon hosszú szakállal, makra pipával s utána Méne-méne-méne-lausz. Igazán pályadíjat lehetne kifizetni ama rejtély megoldására: miért kellett Troilus és Kresszidát-ily pocsek rossz előadásban *először* bemutatni, *másodszor* megbuktatni, *harmadszor* (senki többet?) agyonütni? Csak talán nem az volt a cél, hogy kiszelöltessék azt a szeretkező párra lebecsült foltlátánfolt álomfüggönyt, melynél rongyo sabbat még nem ráztak rípcéséknál, mióta Szegedi Miska a sirban porlad?!

TAVIRATOK.

Hegedüs Sándor a főrendiházban.

Budapest, márc. 20. Mint illetékes helyről értesülünk Hegedüs Sándor református főgondnoki minőségében meghívott a főrendiházba.

Belépés a függetlenségi pártba.

Budapest, márc. 20. Bárány Kemény Árpád a főrendiház tagja bejelentette Kossuth Ferencnek, hogy belép a függetlenségi pártba.

A japán-orosz háború.

London, márc. 19. A Daily Telegraph jelenti Jokohából tegnapi, hogy a japánok tegnap az indokina partokon a nagy viharban egyik torpedóuzójukat elvesztették.

London, márc. 20. A Daily Telegraphnak jelenti Tokióból tegnapi, hogy a japán idegenek a negyedik belső kölcsönből 50 millió forintot Remélik, hogy ezt a

Páris, márc. 20. A New-York Herald párisi kiadása jelenti Pétervárról, hogy Kuropatkin azt kérte a cártól, hogy a *harctéren maradjon*, hol hazájának még tehet szolgálatot. Kérését azonban *visszautasították*.

Páris, márc. 20. A Matin jelenti Londonból, hogy tiz, a Holland mintájára épített tenger alatt járó hajó érkezett Vladivosztokba, a melyeket orosz közvetítők Franciaországból indítottak utnak.

London, márc. 20. A Reuter-ügynökségnek Oku vezérkaránál lévő tudósítója táviratozza 16-ról: A japánokat nagy önbizalommal töltötte el az a körülmény, hogy Tienlinget, mely természetül fogva az egész vasuti vonal mentén a legerősebb hely, majd nem küzdelem nélkül szállották meg. Hamar kiheverték azt a veszteséget, a melyet a Mukden mellett lefolyt harcban szenvedtek, míg az orosz visszavonulás nap-nap után demoralizáltabbá válik. Kuroki még mindig az üldöző haderő élén áll. Az üldözés a tiz napig szakadatlanul tartott mukdeni ütközet után még most is folyik több mint 80 mérföld hosszú vonalon. Üldözés közben gyakran megütköznek.

Tokió, márc. 20. A japán sereg diadalmasan nyomul előre. Ujabbban elfoglalták Kai-ju-ant, Tielingtól északra. Az oroszokat többször visszaverték. Az összes hidakat a mandarin uton felgyújtották. A japánok Mukden közelében több ágyut elásva találtak.

Budapesti gabonatözsde.

(Déli zárlat.)

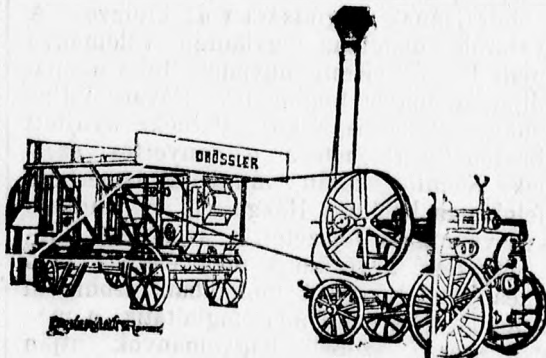
Budapest, március 20.

Búza kínálat mérsékelt, vételkedv csekély. Lányha irányzat mellett 8000 méter-mázsa került forgalomba 20 fillérrel olcsóbb áron. Egyéb gabonaneműek közül rozs 10 fillérrel olcsóbb, tengeri változatlan, a többi változatlan. Idő: szép.

Búza áprilisra	18.84—86.
„ májusra	18.62—64.
„ októberre	16.64—66.
Ros áprilisra	14.94—5.00
„ októberre	13.50—54.
Zab áprilisra	14.22—24.
„ októberre	11.98—12.00
Tengeri májusra	15.32—34.
Repece májusra	15.22—24.

Drössler Károly

cs. és kir. szab. gazdasági gépgyár
Budapest VI. Váci körút 59

Magánjáratok, gőzmozdonyokat, gőzcsepülőket, gőzekekészleteket, járványos és kézi cséplőket, vetőgépeket, benzín- és nyersolajmotorokat, malomberendezéseket és mindenféle egyéb gazdasági gépeket szállít szolidkivitelben, kedvező fizetési feltételek mellett.

Arajánlattal és költségvetéssel kívánatra díjmentesen szolgálok **Képviselek** kerestetnek.

(Neustein-féle ERZSÉBET labdacso)

E pilulák hasonló készítményeknél minden tekintetben feljebb becsülendők: mentek minden ártalmas anyagoktól, az altesti szervek bajainál leg-több eredménnyel használtatván, gyengéden hashajtók, vértisztítók; egy gyógyszer sem jobb s mellette oly ártalmatlan, mint e pilulák a

Székszorulás

egtöbb betegségek forrása ellen. Cukrozott külsejűvéget még gyermekek is szívesen veszik.

Egy 15 pilulát tartalmazó doboz 30 fill., egy tekercs mely 8 dobozt tehát 120 pilulát tartalmaz, csak 2 kor

2-45 kor, előleges beküldése mellett egy tekercs bérmentve küldetük.

Utánzásoktól különösen óvakodjunk. Kérjünk határozottan

Óvás! Neustein Fülöp hashajtó labdacso. Valódi csak, ha minden doboz törvényileg bejegyzett védjegyünkkel piros fekete nyomtatásban „Szent Lipót” és Neustein Fülöp gyógyszerész” aláírással van ellátva

a kereskedelmi törvényszékileg védett csomagajaink aláírásunkkal vannak ellátva.

NEUSTEIN FULOP

Szent Lipóthoz” címzett gyógyszerháza, Bécs, Plankeng. 6, **Kapható:** Debrecen: Balázs Ó. Füleki F. Mihalovics J., Murakózy L., Dr. Rothschnek, Tóth B. gyógyszerész uraknál.

A DEBRECENI HITELBANK

Részvénytársaság

1. é. február 1-én.

megkezdte működését

Kölcsönöket nyújt váltóra, kötelezvényekre, értékpapírokra árukra-

Óvadékkölcsönöket ad bérlőknek és vállalkozóknak.

Jelzálog- és törlesztéses amortizációs kölcsönöket engedélyez földbirtokokra és házakra.

a legkedvezőbb feltételek mellett.

Elfogad betéteket betéti könyvecskére és folyószámlára a legmagasabb napi kamatláb melletti kamatoztatás véget vesz és elad mindennemű értékpapírt és ércpénzt, valamint

Elfogad megbízásokat ilyenek vételére vagy eladásására és minden a bankszakmába vágó ügyeletek kötésére

Üzleti helyiség Széchenyi utca

1 sz. I em.

Az igazgatóság.

Lovass és Ladányi

féle divatárú üzleteket megvet-
tük. Az összes tömegárú

Piac utca 7 sz.

Vecsey-ház.

rendkívüli olcsó áron eladatnak.

Donogan és Somossy

állandó főüzlete

Kistemplombazár.

Pályázat.

A debreceni ref. főiskola gazdaság-
tanácsának pénzügyi bizottsága pályázatot
hirdet a főiskolai fűvészkert és a tócs-
kerti faiskola haszonbérbeadására a
következő feltételek mellett:

1. Haszonbérő köteles a főiskolai
fűvészkertet (terüle 1 hold 1119 négy-
szögöl) mostani állapotában fentartani,
annak botanikus jellegét szigorúan meg-
őrizni s a főiskolai oktatás céljaira ren-
delkezésére bocsátani, esetről-esetre a
felügyelő bizottság rendelkezése szerint
a hiányokat pótolni; köteles továbbá a
kert nyilvános jellegét fentartani.

2. Haszonbérő az üvegházi délszki
növényeket feltár szerint veszi át, azt
jókarban fentartja s a bérlet lejártával
ugyanolyan állapotban bocsátja vissza a
főiskola rendelkezésére.

3. Haszonbérő ezzel szemben meg-
kapja a fűvészkert összes felszerelését,
az ott levő lakást; őt illeti az üvegházban
tenyésztő házban, melegágyakban produ-
kálható növényzet haszna. Ugyancsak
őt a 3 hold 422 négyszögöl területű
tócóskerben levő lakás élvezete és a
tócóskerti egész területnek a faiskola
jelleg szigorú fentartása mellett minden
haszna

4. Haszonbérő köteles a tócskerti
faiskolában az anyafákat fentartani, az
esetleges hiányokat pótolni, köteles a
faiskola jellegét mai állapotában fentar-
tani s ugyanugy visszabocsátani.

5. A bérlet ideje 6 év: 1905. április
15—1911. április 15-ig.

6. A zárt ajánlat 1905 március 31-ig
a főiskolai háznagy hivatalba adandó.

7. Óvadékul 1000 korona köttetik
ki, melyben a bérlet egész tartamára a
főiskolai pénztárban készpénzben, vagy
elfogadható értékpapírban helyezendő el,
az óvadék összeg 10%-a a zárt ajánlathoz
melléklendő.

8. Az ajánlat a fűvészkertre és
tócóskerte együttesen vagy külön-külön
is ehető.

**A főiskolai gazdasági tanács pénz-
ügyi bizottsága.**

Keil-lakk

legkitűnőbb mázólo-szer puha padló számára.

Keil-féle viasz-kenőcs keménypadló számára.

Keil-féle „Glasur“ fénymáz 45 kr.

Keil-féle arany-fénymáz képkereteknek 20kr.

Keil-féle szalmakalap-festék minden színben.

Mindenkor kaphatók:

Borsos Kata cégnél Debrecen.

A legjobb arc-
szépitő szer a

SERAIL-ARCZENŐCS,

mely az arcot tisztítja, fehériti és bársony puhává teszi.

Minden ártalmas alkatrész nélkül!

Serail-szappan.

Epe-szappan.

Serail-crème. nappali használatra.

Kitűnő toillet szappa-
nok a kenőcs haszná-
lathoz

Serail-puder. Kiváló finom arcpor
három színben, fehér, rózsaszín és krém
1 doboz ára 1 korona.

Serail-szájviz. A legjobb szájviz.

Kapható: *dr. Rothschnik V. Emil, Mihalovics István, Tóth Béla, Füleky Pál, Muraközi László, Balázs Ödön* gyógyszerész uraknál, valamint *Jósa és Jóna* urak droguerájában.

Továbbá a készítőnél: **ROZSNYAI MÁTYÁS** gyógyszerésztárába

Aradon, szabadságtér, valamint minden más gyógyszerésztárban.

Egy tégely ára
1 kor. 40 fillér

Egy kis tégely
ára 70 fillér

Nyiló virágok, esokrok, koszorúk!

Legbiztosabb és legjobb **vetemény** és **virágmagvak**, **gyü-
mölcsfák**, **diszoserjék**, **gömbákácfákat** és más kertészeti vágó
növényzetet csakis

Paczelt János

műkertésznél.

Kossuth-utcai mag- és virágkereskedésében kaphatók.

Debrecenben.

Olcsó ár és pontos szállítás biztosított.

Oh jaj!

Megfojt az az
átkozott köhögés!

Köhögés, rekedtség és
elnyájkásodás ellen
gyors és biztos hatásúak

Egger mellpasztillái
az étvágyat nem rontják
és kitűnő ízűek,

Doboza 1 korona és 2
korona.

Próbadoboz 50 fillér.

Fő- és szétküldési raktár:

„**NÁDOR**“
GYÓGYSZERTÁR
BUDAPEST. VI., Váci-körút 17.

Eljen!

Egger mellpasztillia
csakhamar meggyógyított!

Kapható, Debrecenben: *Balázs Ödön, Füleky Pál, L. Kovács Nándor, Mihalovics Jenő, Muraközy László, Dr. Rothschnik V. Emil, Szile Ferenc, Tóth Béla* gyógyszerésztárában.

Iskolázott lucfenyők, Picea Excelsa.

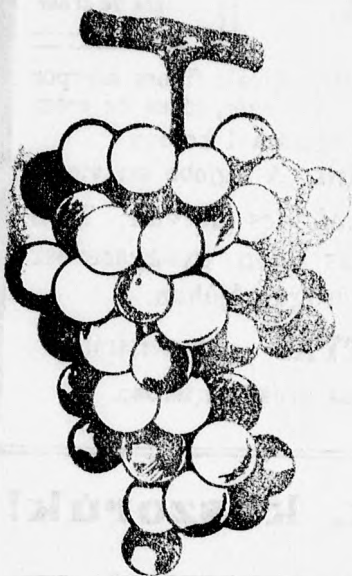
	10	100	1000	10000	drb.
30-40) em.	2	15	100	750	) kor.
) ma-					
40-50) gas	5	25	150	1000	

Kuszórózsa. Virága teljes, bíborpiros. Futása 8-10 méteres. Falak lugasok, verandák befuttatásán a legnagyobb hatást keltő kuszónövény A teletakarás nélkül kiállja. Darabja erősség szerint 1-2 korona.

kapható:

Tóth Imre. faisk. kezelőnél.
MÁRAMAROS BORSÁN.

Millentum telep Nagyösz.

Lecölösbbáraki

Lecölösbbáraki

Szép és tartós szőlője

csak annak lesz, a ki ingyen kéri Magyarországon legnagyobb szőlőiskolájának árjegyzékét, s mely szőlőiskola állami segéllyel és állami felügyelet mellett létesült.

Fiatal báró

ősrégi, legismertebb hazai **mágnáscsalád** ivadéka, vidéki állami tisztviselő barátom óhajtana

megnősülni.

Igéneyei: polgári házas nevelésű 18-20 éves hajadon, özvegy vagy elvált asszony, 90-100.000 korona hozomány, melyből csak 30-40.000 koronára reflektálna, többi lehet ingatlan vagy más vagyon, mely után az életjáradék a háztartáshoz használatnak fel. Ajánlatok, melyek csak közvetlen rokonoktól fogadhatók el, „Méltóságos“ cím alatt (9670 sz.)

Schwarz József központi hirdetőjébe:
Budapest, Marokkai utca 4. intézendők

● Titoktartást beseületszóra biztosítatik. ●

Schicht-szappan

„szarvas“

vagy

„kulcs“

Jeggyel

legjobb, legklédesebb s emdífogva legolcsóbb szappan. — Minden káros alkatrésztől mentes.

Mindenütt kapható!

!! Bevásárlásnál különösen arra ügyeljünk, hogy minden darab szappan a „Schicht“ névvel és a fenti védjegyek egyikével legyen ellátva. !!

PÁRTOLJUK A MAGYART

s vegyünk csak is Magyarországon

Legfinomabb kivitelű igen célszerű villanyvilágításu

zseblámpa
csak 3 korona.

Teljes dohányzó készlet

csak 5 koronába

kerül és pedig 1 finom u. tajtékpipa kínai ezüst foglalattal, 1 hozzávaló pipaszár, 1 célszerű dohányzacskó, 1 gyújtató, 1 tajték szivarszópóka, 1 szivartárcsa, 1 házi pipa szárral együtt, 1 tajték szivarszópóka, 1 szivarvágó, 1 szivar hamutartó, 10 drb. összesen.

4 és fél kiló, körülbelül 50 drb. különféle illatu finom pipere szappan csak 5 kor.

Egy nagy amerikai gyár tönkremenetelén folytán ezen helyzetbe jutottam, hogy az alatt felsorolt 40 darab szabadalmazott amerikai ezüst árukat mélyen leszállított áron potom 6 frt 40 kr-ért szállíthatom bárkinél, és pedig:

6 drb amer. szab. ezüst asztali kés valódi angol pengével,
6 drb amer. szab. ezüst evővilla egy daraból,
6 drb amer. szabad ezüst evőkanál,
12 drb amer. szabad. ezüst kávéskanál,
1 darab amerikai szabad. ezüst leves merítőkánál,
1 darab amerikai szabad. ezüst tejmerítő kanál,
6 darab angol „Viktoria“ pohártálca,
1 darab remek asztali gyertyatartó.

40 darab összesen csak 6 frt 40 kr.-ért ezen tárgyak ezelőtt 40 forintba kerültek.

Az amerikai patent ezüst egy teljesen fehér fém belül is, melyért jótállást vállalok.

Megrendelhetők utánvét mellett.

Neumann József-nél

Budapesten, VIII., Örömvölgy-utca 16.

Konyhakészlet

5 darab solingeni pengéjű kés és egy darab szeletelő villa csak

4 kor. 50 fillér.

6 darab zománcozott fazék és 6 darab lábas különböző nagyságúak csak

5 kor. 90 fillér.

Egy valódi

Roskopf óra

kétévi jótállás mellett.

csak 5 korona.

Debrecen, nyomtatott László József könyvnyomdájában.